

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8719200951
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8719200951.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu A. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX E., proti žalovaným: 1/ Z. U., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX E., 2/ R. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX, XXX XX E., 3/ C. L., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom K. XXXX/XX, XXX XX S., všetci žalovaní právne zastúpení advokátkou JUDr. Ing. Marcela Martinkovičová, so sídlom Okružná 36, 058 01 Poprad, o určenie veci patriacich do dedičstva - odmietnutie podania, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Poprad, č.k. 12C/8/2019-82 zo dňa 13. januára 2020, takto

rozhodol:

Zrušuje uznesenie a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým uznesením rozhodol tak, že: „I. Súd odmieta podanie žalobcu doručené Okresnému súdu Poprad dňa 19.02.2019.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 129 ods. 1, 2, 3, § 256 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.
3. Vychádzal zo zistenia, že žalobca podal na súde dňa 19.02.2019 podanie, ktoré by podľa svojho obsahu mohlo byť žalobou. Súd uznesením zo dňa 13.12.2019 vyzval žalobcu na odstránenie vád jeho neúplného podania. Žalobca uviedol, že žiada o určenie veci patriacich do dedičstva, pričom doposiaľ svoje nejasné podanie nedoplnil, teda neuviedol žalobný petít, hoci bol v uznesení o oprave vád podania podrobne poučený o tom, ako je potrebné jeho podanie doplniť. Súd navyše navrhovateľa poučil aj o možnosti právnej pomoci prostredníctvom Centra právnej pomoci.
4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzhľadom na uvedené skutočnosti a citované zákonné ustanovenia rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia a podanie žalobcu doručené dňa 19.02.2019 odmietol, pretože žalobca podanie neopravil ani nedoplnil a pre uvedený nedostatok nemožno v konaní pokračovať.
5. O trovách konania rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania, nakoľko navrhovateľ procesne zavinil odmietnutie podania a odporkyni žiadne trovy konania nevznikli.
6. Proti uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca. Uviedol, že dňa 19.02.2019 boli na súd doručené tlačivá vo veci žaloby o určení vecí patriacich do dedičstva po zosnulom A. L. zomrelom dňa XX.XX.XXXX, pričom v dôkazných materiáloch dedičské konanie je uvedené, že terajší dediči sú len z časti a vlastníci pozemkov sú viacerí, pričom polovičným vlastníkom hnutel'ných vecí a nehnuteľných vecí je aj B. L., mama nebohého A. L., ktorý asi zabudol na prepis majetku. Ďalej poukázal na to, že

mapy katastra potvrdzujú vlastníctvo pozemkov nebohej matky jeho otca. Ďalej poukázal na to, že hlavný odporca R. L. uviedol, že majetkové položky nepatria do dedičstva, ale boli používané v spoločnom hospodárení a kto ich zabezpečil sa nedá určiť. Uviedol, že s uvedeným tvrdením sa nestotožňuje, pretože toto sa určiť dá a o to, aby sa mohlo hospodáriť sa musel niekto postarať, ale oni to neboli, pretože o všetko sa staral odvolateľ. V podanom odvolaní opísal začiatok spoločného hospodárenia, svoj a žalovaných podiel na spoločnom hospodárení, ako aj to, že si po rodičoch prisvojili peniaze a tieto nezmyselne míňali a aby sa dokázalo, že peniaze sú po rodičoch, tak ich presvedčil, aby sa kúpil traktor, kosačky, vlečka, atď., pričom urobili chybu, lebo peniaze vydali, zatiaľ čo na opravu traktora investoval už len odvolateľ zo svojich. Záverom poukázal na to, že ak toto nie sú preukázateľné veci, tak môžu pomôcť už len orgány činné v trestnom konaní pre podozrenie trestného činu zatajenia vecí, krádeže, neoprávneného používania cudzích vecí a podvodu. Upozornil, že im zakázal používanie ich vecí, ktoré má odložené v hospodárskych priestoroch, avšak tento zákaz nerešpektujú.

7. Súd prvej inštancie vyzval odvolateľa, aby v lehote 10 dní od doručenia výzvy doplnil a opravil svoje odvolanie v zmysle pokynu (označil rozhodnutie súdu, ktoré napáda; uviedol rozsah v akom rozhodnutie napáda; odvolací návrh a odvolacie dôvody), pričom na uvedenú výzvu reagoval tak, že doplnil označenie rozhodnutia, ktoré napáda, k rozsahu odvolania uviedol, že súd nekoná správne a rozhodnutia má už dve a jedno s výstrahou bude ako dôkaz použité v ďalších konaniach. Ako odvolací návrh uviedol určenie vecí patriacich do dedičstva, odvolací dôvod označil porušenie ústavného práva o dedičstve. Ďalej uviedol, že podklady a opis skutočností sú pravdivé a veci patriace do dedičstva je potrebné spravodlivo rozdeliť a chyby, ktoré nastali predtým opraviť, pričom menovaní sa dopúšťajú trestných činov a A.. Z. ho chcela výzvou okradnúť a sumu prekročila o 260,- Eur. Záverom uviedol, že všetky podklady dodal a pravdivo opísal a upozornenie, aby nepoužívali jeho veci ignorujú, čím dochádza k ich poškodzovaniu.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“)), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích námietok v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II.ÚS 78/05).

10. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnúť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade mal odvolací súd za to, že došlo k naplneniu tejto odvolacej námietky z dôvodu, že odmietnutím podania žalobcu mu bolo odopreté právo na prístup k súdu, a to prílišným formalizmom vo vzťahu k posúdeniu náležitostí podanej žaloby.

11. Podľa čl. 11 ods. 1 C.s.p., úkony strán sporu sa posudzujú s prihliadnutím na ich obsah.

12. Podľa čl. 11 ods. 2 C.s.p., pri posudzovaní obsahu úkonov strán sporu sa predpokladá, že každá fyzická osoba konajúca ako strana sporu alebo za stranu sporu má rozumové schopnosti na úrovni priemerne spôsobilej osoby schopnej vnímať a posúdiť v styku so súdom zmysel a účel konania, ako i jazykové vyjadrenie právnych noriem obsiahnutých v tomto zákone.

13. Podľa § 127 ods. 1 písm. a) až e), ods. 2 C.s.p., ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcim konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania.

14. Podľa § 130 C.s.p., súd predvolá na výsluch toho, kto podanie urobil, ak má za to, že tým možno dosiahnuť odstránenie väd podania. Pri výsluchu súd uvedie, v čom je podanie neúplné alebo nezrozumiteľné, a poučí, ako podanie opraviť alebo doplniť.

15. Civilný sporový poriadok vo vyššie citovanom ust. § 127 C.s.p. upravuje základné náležitosti podania, ktoré musí každé podanie adresované súdu obsahovať a zároveň obsahuje aj postup súdu v prípade, ak podanie neobsahuje uvedené náležitosti. Odvolací súd zároveň dáva do pozornosti aj čl. 11 Základných princípov Civilného sporového poriadku v zmysle ktorého je každý procesný úkon sporovej strany potrebné vykladať predovšetkým s prihliadnutím na jeho obsah. Uvedená zásada je odrazom toho, že zákon neupravuje obligatórne právne zastúpenie sporových strán v konaní, teda pamätá na situácie, kedy podania sporových strán budú v tomto smere vykazovať aj isté laické prvky. V dôsledku uvedených ustanovení tak možno dospieť k záveru, že súdom posudzované podania sporových strán nemajú byť posudzované výlučne z prísne formalistického hľadiska, ale v prípadoch, keď tieto sporové strany nie sú právne zastúpené má byť braný v zreteľ laický prvok, ktorý sa v týchto podaniach odráža. Na strane druhej nemožno tento laický prvok podaní vykladať v tom zmysle, že nie je potrebné, aby ich podania neobsahovali zákonom predpísané náležitosti upravené v § 127 C.s.p.. Z uvedeného dôvodu tak súd pri posudzovaní akéhokoľvek podania sporovej strany musí nájsť primeraný spôsob, aby podania nevykladal jednak prílišne formálne alebo prílišne voľne.

16. V predmetnom prípade sa žalobca svojím podaním zo dňa 19.02.2019 domáhal prejednaní vecí patriacich do dedičstva po nebohom otcovi, nakoľko mal za to, že nie všetky hnutelné ako aj nehnuteľné veci boli v dedičskom konaní prejednané, pričom notár odkázal na uplatnenie práva týkajúceho sa sporného majetku žalobou na súde. Súd prvej inštancie zo samotného podania ako aj z doplnenia podania, ktoré žalobca uskutočnil po výzve súdu prvej inštancie nemal uvedený žalobný petit, preto podanie žalobcu zo dňa 19.02.2019 odmietol. S uvedeným záverom súdu prvej inštancie sa však odvolací súd nemohol stotožniť.

17. Zo samotného podania žalobcu zo dňa 19.02.2019, ako aj z ďalších podaní urobených či už v rámci prvoinštančného konania alebo v rámci odvolacieho konania je zrejmé, že sa žalobca domáha určenia vecí patriacich do dedičstva po svojom nebohom otcovi, ktoré neboli prejednané v pôvodnom dedičskom konaní. Ako vyplýva z príloh predložených žalobcom, tento sa prejednaní vecí patriacich do dedičstva po nebohom otcovi domáhal už podaním zo dňa 22.06.2016, ktorým inicioval konanie o novoobjavenom majetku, pričom toto konanie bolo súdom zastavené z dôvodu, že všetky položky, ktoré žalobca uviedol v prílohe návrhu na začatie konania o novoobjavenom majetku sú sporné a ako také teda nemôžu byť predmetom dedičstva. Z uvedeného dôvodu rozhodol o zastavení konania a zároveň v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že uvedené rozhodnutie nebráni tomu, aby si dedič/ia uplatnili svoje právo mimo dedičského konania na súde žalobou, čím de facto odkázal dedičov na podanie žaloby o určenie dedičského práva k sporným veciam (č.l. 20 - 21). S uvedeným uznesením súdu prvej inštancie sp. zn. 17D/94/2016-28 zo dňa 05.04.2017 žalobca zároveň predložil aj „Zoznam majetku k 01.10.2015“ (č.l. 25), v ktorom uvedený hnutelný a nehnuteľný majetok žiadal v rámci konania o novoobjavenom majetku prejednať a ktorý sa stal medzi dedičmi sporný. Zároveň v podaniach v predmetnom konaní žiadal prejednať aj finančné prostriedky z vkladnej knižky a nehnuteľný majetok po nebohej otcovej matke, ktorý špecifikoval jednak doloženými katastrálnymi mapami a printscreenom webovej stránky katastra nehnuteľností. Z uvedeného tak vyplýva, že žalobca svojím podaním, aj keď nie najzreteľnejším spôsobom (nakoľko nebol právne zastúpený a prejavil sa tak laický prvok v konaní) určil vo vzťahu k akým veciam podal žalobu o určenie vecí patriacich do dedičstva. V prípade, ak mal súd prvej inštancie pochybnosti, či vo vzťahu k takto uvedenému okruhu vecí sa žalobca domáha ich určenia, že patria do dedičstva, mal možnosť okrem písomnej výzvy na odstránenie väd podania

postupovať aj v zmysle § 130 C.s.p. a žalobcu predvolať na výsluch a v prípade, ak by sa aj toto minulo účinkom a súd prvej inštancie by stále nemal zreteľnú vedomosť o konkrétnom okruhu vecí, ktorých prejednanie sa žalobca domáha, až následne podanie odmietnuť. Odvolací súd preto v tomto smere považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie za predčasné a príliš formalistické.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd postupom podľa § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. zrušil napadnuté uznesenie a postupom podľa § 391 C.s.p. vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Úlohou súdu prvej inštancie tak bude znova vo veci konať v intenciách naznačených odvolacím súdom - opätovne posúdiť podania žalobcu vo vzťahu k určaniu žalobného petitu a urobiť všetky kroky vymedzené Civilným sporovým poriadkom pre odstránenie prípadných nejasností podaní žalobcu - následne vo veci znova rozhodnúť, a samozrejme, svoje rozhodnutie v zmysle zásad uvedených v § 220 ods. 2 C.s.p. aj náležite odôvodniť.

20. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie rozhodne aj o náhrade všetkých trov konania (§ 396 ods. 3 C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).